

A'ij tì tira'uyú'uxaca'a í San Pablo a'ímej í mej Colosas a'uchéjme'ecaa

Pablo pu huá'ateujte'e

¹⁻² Inee, i nej i'i Pablo, nee nu neajta huá'a jetze ajtéme'ecan a'ímej í tì tihua'uta'aíj a'íjna í Jesús, í tì ajta i'i Cirístu'u. Ayee nu tí'ivaire'e í Cirístu'u jemi, a'iné ayée pu tí'ijxe'eve'e í Dios. Jamuan ne'íjna i ne'ihuaara'a, a'íjna i Timoteo, ayée nu tejá'amuayu'use'e mí sej Colosas é'eche, mú'een mí sej a'uté'uu í Dios jemi.

Ayee tu tejá'amuuateujte'e mú'een, mí sej seúche'e té'eviicua'i, se'íjna jíme'e sej rá'atzaahuate'e se'íjna í Cirístu'u. Ché'e a'íin í tì tá'iya'upua í tì i'i Dios, ché'e amín rí'i tejá'amuacha'íi á'ara'ani, ché'e ajta amua'anpuá'ajte'en í á'amuaxiejeniu'uca tzajta'a.

Pablo pu huá'ahuaviitze'e a'ímej í mej té'atzaahuate'e

³ Ja'anáj tì na'a tej tí'ijhuavii te'íjna í Dios, í tì rájya'upua a'íjna í tavástara'a, a'íjna í Jesús tì ajta i'i Cirístu'u, ja'anáj tì na'a tej tí'ijhuavii mú'ejmi jíme'e, jé'ecan tu tátemua'ave'e í Dios jemi.

⁴ Ayee tu ríci te'íjna jíme'e tej teri yá'umua'areeri'i sej nu'u rá'atzaahuate'e se'íjna í Cirístu'u tì i'i Jesús, seajta nu'u jeíhua huá'ixe'eve'e naíjmi'ica í mej a'uté'uu í Dios jemi.

5 Ayee xu rijca, a'iné seúche'e rajchú'eve'e se'íjna í ti Dios á'amua'ine'e í ta japua. Tett'ij caí xi tejamuaatayú'use, mú'een xu seri sejmi'i ráanamuajri'i se'íjna í niuucari ti jíme'en raxa í Dios a'atzáahuati'ire'e jíme'e.

6 A'ljna i niuucari ayén che'atá na'a huataseíjre mú'ejmi jemi tij ajta huataseíjre nainjapua í chaanaca. Ayee pu seijre'e teite tzajta'a tij ciyej ti ájavujse'esin, ti ajta antatáca'a.

Ayee pu che'atá na'a tí'iruure mú'ejmi jemi. Tij aúche'e na'a setí'ij amuacaícan ráamua'areeri'i iye'ehuaritiéecan jíme'e ti Dios tzíte'e rí'i á'amuacha'ii tij na'a a'ín niuucari te'utéjche ti rí'i amuáaruuren.

7 Naíjmi'i tij na'a a'ljna, a'íí pu tejamuaamuá'ate a'íjna í Epafras ti ta jamuan tí'ivaire'e. Jé'ecan tu raxí'eve'e te'íjna. Ajta a'ín, huápi'i pu ta jetze me'ecan tí'ivaire'e í Ciriistu'u jemi. Capu ti'itjí jín ateáuturaaveca.

8 A'íí pu ajta ari titaatá'ixaa í sej rí'i huápi'i ru'ihuaamua'a seijre'e se'íjna jíme'e sej jetzen araújca'ane í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios.

9 A'lj tu jín, catu ja'anáj raatapuá'ajtaca'a tej Dios tí'ijhuavii mú'ejmi jíme'e. Nain xicaj tzajta'a ti yú e'iré'ene tij amín titaatá'ixaa, ayée tu rici. Dios tu tí'ijhuavii ti i a'ín tejamuaamuá'aten nain jíme'e sej si ráamua'aree a'ij ti tí'ijxe'eve'e í Dios, sej si temua'a mé titeumuámuá'aree, ti ij a'ín xiéjniu'ucare'ara'an í Dios amuaatá'an sej si ráamua'aree a'ij sej ye'í huárini e'ehuauritiéecan jíme'e temua'a naa.

10 Ayee tu een jín tí'ijhuavii sej si siyen huárini a'ij ti tihua'uvíjt'e a'ímej í mej ramua'ate a'íjna í

tavástara'a. Teajta sej si siyen rí'i raatá'an se'íjna jíme'e í sej jín tí'imijhuacare'e. Setá'aj siyen éene'en tíj ciyej ti ájvaujse'esin, tí ajta antatáca'a. Ajta sej si jaítze'e raaytí'tihua'an a'ij tí een í Dios.

11 Ché'e Dios amuaatá'an nain í ca'aníjra'a í á'amuatzajt'a a'íjna jíme'e í muári'erí'rea'ra'a'an í tej jín rí'i tira'utaseíjra. Aj xu si jetzen araújca'anejsin sej si te'utáviicua'i, sej si seajta seuj raachú'eve'en a'ij tí tí'ití á'amuaruuren, sej si seajta huaújtemua'ave'en.

12 Ayee xu een jín tí'ijteujtzi'ire'e xá'ara'ani í tí tá'iya'upua, a'iné a'íí pu amuaatá'a sej si ra'ancuré'an se'íjna í tí tejamuáaci'íti sexu'ijmé'en a'ájna a'utí ja'anáj tí na'a huáneeri'i. Ayee pu che'atá na'a tejá'amuaci'íti seij ajta mí seij tíj ayén tihuáaci'íti í seica í mej huaté'uu í Dios jemi.

13 Ayee pu té'eme, a'iné a'íí pu tu'irájtuaa a'ujna a'u tí a'utíca'a ja'anáj tí na'a tí'ij caí ché'e títa'aíjte'en a'íjna tí a'uun antiújmua'aree. Dios pu taja'aráaví'íti a'ujna a'u tí tejé'ajta a'íjna í yaujra'an tí huápi'i raxf'eve'e.

14 Ayee pu tiu'utanájchitaca'a í tej jín té'echa'íica'a í Dios jemi a'íjna jíme'e tí a'ííñ yaujra'an ta jetze me'ecan huamí'i, ajta titaatá'uuni'iri'i í tej jín auteájturaa í jemin.

*Dios pu nu'u ta'anpuá'ajte a'íjna jíme'e tí
Cirístu'u huamí'i ta jetze me'ecan*

15 Ajta a'ííñ í yaujra'an, a'íí pu a'ííñ pú'een í tej jetzen ráamua'aree a'ij tí een í Dios í tej caí rasise'i. A'íí pu ajta a'ííñ pú'een í tí amuacaí seijre'eca'a tí'ij caí xi mé'e jó'e tí'itijca'a.

16 A'íj pu jamuan Dios nain tiú'utaahuaca'a, tíj na'a tí'ipua'amé í ta japua tí tejé'eseijre'e, ajta tíj na'a pua'amé tí tejé'eseijre'e íiyen chaanaca japua, nain í tej rasise'i, ajta nain í tej caí rasise'i.

Majta me'lín í xiéjnu'ucari í mej tejé'ajta u ta japua, Dios pu nain huá'utaahuaca'a a'achú mej pua'amé. Aj pu i hua'antíhuau mej mi miyen che'atá mana'a tiu'utévaire'en í ta japua matíj tajtúhuaani, a'ajhuáase, muayajtúumua'a tí ve'ée, pixcaa muayúu, ajta tenáantzi. Nain pu tiú'utaahuaca'a jamuan í Ciríistu'u, ajta Ciríistu'u pu hua'ancuré'evi'iti.

17 Ciríistu'u pu ayén seijre'eca'a tí'íj caí xi mé'e é'e tí'itáitaca'a. Ajta nain pu Ciríistu'u jetze araújca'ane tí ij te'utáviicua'iran.

18 A'ii pu a'íin pú'een í tí ve'ecán jín antiújmua'aree ruteítstemua'a jíme'e, a'ímej í mej té'atzaahuate'e. A'ii pu a'íin pú'een í tí jetzen tiu'unéj nain tí tí'iseijre'e, ajta a'ii pu a'íin pú'een í tí amuacái a'itáraa huá'a tzajta'a í mi'ichite. A'íj pu jín ayée pu éene'e á'ara'ani tí jaítze'e ve'etí a'ame nain jíme'e.

19 Ayee pu'u, ra'aránajcheca'a í Dios tí Ciríistu'u ayén che'atá na'a éene'e á'ara'ani í ruxíej Dios nain jíme'e.

20 Ajta, ra'aránajcheca'a tí Ciríistu'u jamuan hua'utéjpua'ajte'en í mej rájcha'hire'e mej mi rí'i titeeteáтурan í Dios jemi. Naijmi'ica a'ímej í mej ta japua tejé'eseijre'e, majta a'ímej í mej yen seijre'e íiyen chaanaca japua, a'íi pu hua'utépua'ajtaca'a a'íjna jíme'e tí Ciríistu'u ra'iráaxire í ruxuure'e í círuu jetze, tí'íj huamí'i ta jetze me'ecan.

21 Seajta mú'een, amuacaí, caxu xí'epi'in éene'e í Dios jemi, seajta rájcha'iire'eca'a í a'amua tzajta'a se'ijna jíme'e a'ij sej ye'í tí'ijri'irejca'a.

22 Mí ajta Dios pu ari amua'anpuá'ajte a'íjna jíme'e ti Ciríistu'u huamí'i jetzen í cúruu. Ciríistu'u pu a'amua japua huaníú a'íjna jíme'e ti tirajpuaíjtzcica'a í ru jetze. Aj pu i amuá'avi'itin í Dios jemi, mú'een mi sej a'uté'uu xá'aju'un jemin. Caxu ché'e ja'anáj ti'itíj jín auteáтурan í Dios jemi. Capu ajta ja'atí mú'ejmi jetze til'itíj jín te'upuá'ajte'esin.

23 Ayee pu té'eme ti pua'a seuj te'utáviicua'i sej té'atzaahuate'e, ajta ti pua'a secaí yá'uhua'anan í sej seuj rachú'eve'en a'ij ti tí'ixaxa'a í niuucari ti jín Dios amua'irájtuaani. A'íj pu a'íin pú'een í niuucari í mej meri tihua'utá'ixaa nainjapua. Mí neajta inee, Dios pu ajta ayén tinaa'íjca nej ni ne'íjna jín tiu'utévaire'en.

Pablo pu nu'u a'íjna jín antiújmua'aree ti hua'utévaire'en a'ímej í mej e'etiújse'iri í Dios jemi

24 Ajta íjii, nee nu huatántemua'ave'e ne'íjna jíme'e ti ayén tejámuaatéva'irihua'an í nej jín tirajpuaíjtzi na'araa. Neajta niyen raanaíjmire'en í ne jetze jíme'e í ti te'á'atura mej mi ráamua'aree a'ij ti tirajpuaíjtzcica'a a'íjna í Ciríistu'u. A'íj nu jín nehuá'avaire'e a'ímej, í ti jín Ciríistu'u antiújmua'aree, a'íme í mej i'i teitestemua'ame'en.

25 Nee nu xaa te'enteájrupi ne'íjna jíme'e ti jín Dios ayén tinaa'íjca nej ni niyen huárini a'ij ti Dios ayén tiraaxí'epi'intare. A'íj nu jín tejámuaatá'ixaate'esin nain jíme'e í niuucari ti jetzen raxa í Dios.

26 A'íjna i niuucari, a'ii pu a'íin pú'een í ti rú'avaa tì Dios ramua'areereca'a avíitzi jíme'e, ajca'ihuá'imua, nain xicaj tzajta'a ti yú e'iré'ene. A'íi í mej amuacaícan é'echejca'a, camu a'atzu ramua'areereca'a a'ij tì Dios ríníche'en. Aru íjii, pu'uri tihua'utá'ixaa mé jére'e huá'a jemi í mej a'uté'uu í Dios jemi.

27 Ayee pu raaxí'epi'intare í Dios tì tihua'utá'ixaate'en mé jére'e mej mi ráamua'aree tì jé'ecan pu naa seijre'e a'íjna í tì rú'avaa huá'a tzajta'a í teite í mej miyen a'uchéjme nainjapua, íiyen í chaanaca japua. A'ii pu a'íin pú'een í Cirístu'u tì a'amua tzajta'a é'eseijre'e. A'íi pu ajta amuaatá'asin sej si raseijran tì jé'ecan pu naa seijre'e í Dios jemi.

28 Teajta iteen, ayée tu tihua'ixaate'e í teite a'ij tì ti'itíj huáruu a'íjna í Cirístu'u. Naíjmi'ica tu rí'i ti'ixáate'e, teajta iye'ehuaritiéecan jín tu tihua'amua'aten mej mi ráamua'aree tzáahuati'ira'a jíme'e tì tiu'utátuiire'en pua'a ayén ti'ayajna nusu caí. Ayee tu een jín rici tej ti urarf'ene'acan jín tiu'utátuiire'en í Dios jemi a'ájna xicájra'a jetze tetf'ij huá'anvi'itin naíjmi'ica í Cirístu'u jemi.

29 A'íj nu jín niyen ca'anín jín tì'imi'huaca, neajta niyen tì'itese'e nain jíme'e a'achú tì caj tínetá'aca í ca'aníjra'a, neajta nain jín í nej jín á'anca'ane.

2

*A'ij pu nu'u té'ujmua'ate a'ímejjemi í mej Colosas
a'uchéjme*

1 A'íj nu jín niyen raxí'eve'e sej si ráamua'aree nej a'amua japua tì'itese'esin jeíhua. Ayee nu che'atá

nena'a huá'a japua tí'itese'e a'ímej í mej Laodicea é'eche, neajta a'ímej í mej caí ja'anáj naaseíj ne-neerime jetze.

² Ayee nu een jín ríci mej mi huateújca'ane í ru tzajta'a, mej mi majta naíjmi'i ru'ihuaamua'a muá'ara'ani temua'a naa me'líjna jíme'e í mej huaújxe'eve'e rujíimua'a. Ayee nu raxí'eve'e ti tihuá'aci'íti ti'ití ti jé'ecan tihua'utéva'írihua'an mej mi yaú'itiée muá'ara'ani nain jíme'e, mej mi majta ráamua'aree ti ayén ti'ayajna a'íjna ti rú'avaata í Dios jemi. A'ii pu a'íin pú'een a'íjna ti i'i Ciríistu'u.

³ Naíjmi'i í ti ruxe'eve'e tej ti rí'i mé titeumuámua'aree, jaítze'e pu titaatéva'írihua'an caí tumin ti rú'avaata teásta'a. Ajta a'íin í Ciríistu'u, a'íi pu taatá'asin tej ti yaú'itiée tá'ara'ani nain jíme'e, tej ti ráamua'aree tzáahuati'ira'a jíme'e.

⁴ Ayee nu tejá'amua'ixaate'e ti ij caí ja'atí amuaacuanamuan a'íjna jíme'e í niuucari í ti caí jé'iyecan jín namuajre'e.

⁵ Canu xaa ye'eche a'amua jamuan, sino ayée nu ye'ímuá yé huaca. Capu amín a'ij. Jéihua nu amua'atamuá'areeri yú ne tzajta'a, cu xíee nej cu vejli'i a'utéjvee mú'ejmi jemi. Jé'ecan nu huatántemua'ave'e nelíjna jíme'e nej neri ramua'aree í sej rí'i ru'ihuaamua'a temua'a naa, Seajta te'utáviicua'i se'líjna jíme'e í sej rá'atzaahuate'e se'líjna í Ciríistu'u.

Dios pu nu'u hua'unaijmire'e í Ciríistu'u jemi

⁶ A'iné xu'uri autéjhuii sej rá'antzaahuate'en se'líjna ti a'íin pú'een í ti i'i tavástara'a, a'íjna Jesús ti ajta i'i Ciríistu'u, setá'aj siyen rí'i titeeté'uuca a'ij ti tiraavíjte'e a'íjna jemi.

7 Setá'aj siyen se'íjna jetze ucarute í sej rájteuni í Ciríistu'u jemi sej si siyen che'atá sena'a te'utáviicua'i tíj ciyej ti ajtanáana'ajme téte'imua chuaata'a. Xu'uri cíj caj yaú'itie í Ciríistu'u jemi. Setá'aj siyen tihuaújmua'aten sej si yaú'itiéé xá'ara'ani nain jíme'e, sej si jaítze'e te'utáviicua'i se'íjna jíme'e í sej rá'atzaahuate'e a'ij mej meri tejamuaamuá'ate. Setá'aj seajta huápi'i tiraatasteújtzi'ire'en í Dios.

8 Rí'i xu'u mú'een, caxu hua'atá'acare'en mej amuaatémua'itín seica jíme'e niuucari í mej jín tí'ihua'itaca. Ayee mú tí'ijxe'eve'e mej mi miyen tejamuá'ari'i í sejjín té'atzaahuate'e me'íjna jíme'e a'ij mej tirájteu rujíimua'a, í niuucari ti caí ti'itíj vaíre'e. A'íjna, í mej tí'ixaxa'a, camu a'ij tirájteu í Ciríistu'u jemi, sino ayée mu'u tejá'amua'ixaate'e me'íjna jíme'e í mej rujíimua'a mena'a tirájteu, na'ari í mej jín tí'imua'ata me'íjna jíme'e í mej rájye'irajca'a í jéjcua.

9 Ayee pu'u, a'iné nain tíj na'a tí Dios een, a'íí pu huateájturaa í Ciríistu'u jemi í ru jetze.

10 Ajta Dios pu ayén amuaanaíjmire í Ciríistu'u jemi sej si ruuri xá'ara'ani jemin. Ajta a'íin í Ciríistu'u, a'íí pu a'íin pú'een í ta'anájca huá'a jemi matíj mena'a pua'amé é'eseijre'e í xiéjnu'ucari í mej te'áijta, majta a'íme í mej titeté'u'upu'u u ta japua.

11 Seajta mú'een, xu'uri ra'ará'aste se'íjna jíme'e í mej ra'antisí'icheca í runavij. Mi seajta, caxu ra'ará'aste se'íjna jíme'e í mej teteca miyen amuáaruu í rumuájca'a jíme'e sino Ciríistu'u pu'u ayén ra'ará'aste mú'ejmi jetze me'ecan tí'ij huamí'i

í cúruu jetze. A'íí i pu nain amuá'ari'iri'i í sej jín a'ij pua'a rijca ti ij caí ché'e tejámuaata'aíjte'en í a'amua jetze.

12 Ayee pu tirá'amitieje'e í Dios ti ayén tejamuaaruu setí'ij huámuaí'vijhuaca'a. Xíee sej cu mú'een ava'ujnáa í Ciríistu'u jamuan. Ayen che'atá na'a tij sej mú'een a'itáciine í mi'ichite tzajta'a jamuan í Ciríistu'u. Ayee pu een a'íjna jíme'e sej mú'een rá'atzaahuate'e se'íjna jíme'e í muári'eri'ira'a Dios ti jín ra'ajjáj a'íjna í Ciríistu'u huá'a tzajta'a í mi'ichite.

13 A'ájná'ímuua, ayée xu éene'e í ru tzajta'a, seúche'e xu mi'ichite pu'éene'e í Dios jemi, se'íjna jíme'e í sej auteájturaa u Dios jemi, seajta se'íjna jíme'e í mej caí miyen amua'antisíjchixi í á'amuanavi jetze. Mi ajta íjii, Dios pu ajtahua'a amuaatatáste í á'amuaxiejiu'uca sej si a'uté'uu xá'ara'ani í Ciríistu'u jamuan. Nain pu ari tejámuaatá'uuni'iri'i í sej jín auteájturaa í jemin.

14 A'íí pu xaa ra'uré'uu a'íjna ti té'eyu'usi'ihuaca'a, í ti jetzen rá'axajtaca'a í niuucari ti jíme'en téjmi jetze til'itíj jín te'ujpuá'ajte, í tej jíme'en té'echa'íica'a. A'íí pu antipuá'ari'ira'a a'íjna jíme'e ti rá'utatai í círuu jetze jamuan a'íjna í Ciríistu'u.

15 Majta me'ín í xiéjnu'ucari í mej tí'ajita, majta í mej titetateí í ta japua, Ciríistu'u pu huajá'uriiri'i í mej jín antiújmua'areereca'a. A'íí pu ajta hua'utatévi'iraste mé jóre'e. Hua'ave'ejáapuajmé'e, pu a'iteájraa. Hua'utéemua'iti a'íjna jíme'e ti huamí'i í círuu jetze.

Mej nu'u ráahuauni a'íjna tì i júte'e é'eme'ecan

16 A'íj pu jín, miché'e mi caí á'amua muaire'e me'líjna jíme'e a'ij sej tiú'ucua'aní, a'ij sej ye'i titeeyé'en, nusu a'íjna xicájra'a tì jetzen ayén nu'u ruxe'eve'e sej tiú'uyesten tì te'ute'itién í máxcira'i, na'ari tì te'ará'asti ja'anáj mej ruse'upi.

17 Naíjmi'i tij na'a tì ayén tí'een, cu xíee tì ja'atí huácien jetze á'uche'ecan. Ayee pu tì'ivaire'e tej ti tiyen ráamua'aree a'ij tì teja'uré'enejsin.

Mí ajta, í tì xf'epi'in tín, a'ii pu a'íin pú'een, a'íjna í Ciríistu'u.

18 Majta me'lín í mej hua'aráanajche mej ruciinive'e jéyre'ecitze'e, a'íime í teteca mú nu'u tíhua'utateújtzi'ire'e a'ímej í mej titetateí í ta japua. Mí seajta mú'een, caxu hua'atá'acare'en miyen tejamuá'ari'iran me'líjna jíme'e í sej seri raamuá'iti í Dios jemi. A'íí mú xaa ruciinive'e me'líjna jíme'e mej mi nain tiu'utaxáj a'ij mej nu'u tiu'useíj a'ij tì tí'een u ta japua. Majta jeíhua ahuaújtzaahuate'en me'líjna jíme'e í huá'amua'atziira'a í mej rujíimua'a mana'a tirájteu.

19 Mu'uri mé rúurie me'líjna í ta'anájca í tej jetzen airáneajxi'in, í tej jetzen arátaca'ane tej ti tiyen che'atá tena'a naími'i huavaújse'en a'ij tì Dios titatá'aca tij ajta tiújvi'iraxi'in í cari táata'a jamuan.

20 Casí'i mú'een, Ciríistu'u pu a'amua japua huaniú tì'ij huamí'i, ajta camu ché'e tejá'amua'aijte'e me'líjna jíme'e í huá'amua'atziira'a í seica í teteca. Tí pua'a ayén, a'iné een jín siyen che'atá sena'a tì'ijri'ire matíj í seica í mej miyen tí'ijxe'eve'e mej tejámuata'aíjte'en me'líjna jíme'e a'ij mej meri tí'ijri'irejca'a.

21 Ayee mú tejá'amua'ixaate'e tijín: “Caxu ra'ajtamuá'amuate'en. Caxu ra'ajtácua'an. Caxu ra'ajtémijhua'an.”

22 Naíjmi'i tij na'a í niuucari ti ayén een, naími'i pu jíme'en raxa ti'ití ti antipuá'ari a'íjna jíme'e í mej raaxín.

23 Ayej xaa ne'u, ayée pu tihuá'amitiejte'e ti i'i xí'epi'in ti pua'a ja'atí ra'ará'astijre'en a'íjna jíme'e í niuucari ti ayén een. Ci xíee rí'i mú mé titeumuámua'aree, cu xíee ti ti'itiá'a í ti jín ti'itéveeca'a ruxí'evi'ira'a jíme'e, cu xíee puajtzi pu raatá'an í ru jetze.

Mí ajta, capu ti'itíj vaíre'e sino ayée pu'u mej mi huataúra'an rujíimua'a mana'a micu.

3

A'ij mej nu'u ye'í huárini a'íme í mej té'atzaahuate'e

1 Ayee pu tirá'amitiejte'e í Dios í sej seri sea-táhua'a huatarúu jamuan í Ciríistu'u. A'íi j pu jín, ayée pu ruxe'eve'e sej siyen tiú'umua'ati se'íjna jíme'e í ti tejé'eseijre'e u ta japua a'u ti Ciríistu'u nain jín antiújmua'aree u Dios jemi.

2 Setá'aj siyen tiú'umua'ati se'íjna jíme'e u ti tejé'eseijre'e u ta japua. Caxu siyen sena'a tiú'umua'ati se'íjna jíme'e u ti tí'iseijre'e íiyen chaanaca japua.

3 Ayee xu huárini, a'iné xu'uri huácuii u Ciríistu'u jamuan. Ajta, Ciríistu'u pu amuaaté'ine u ta japua u Dios jemi u sej jín ruuri xá'ara'ani jemin.

4 Ajta a'íin u Ciríistu'u, a'íjna tej jetzen arátaca'ane tej i'i ruuri, tí'íj a'íin huataseíre'en mé

jére'e, aj tu ti tiyen che'atá tena'a huataseíre'en jamuan. Nain pu ayén naa tí'iseíre'e á'ame huápi'i mej mi naíjmi'i naa rí'i tira'utaseíj.

*Jíme'en í mej mejmí'i tí'ijri'i'rejca'a, ajta í ti
jécuacan jín seijre'e*

5 A'íí j pu jín, setá'aj siyen raatapuá'ajta naíjmi'i tíj na'a ti a'ij pua'a een, tí a'amua jetze aiirániineica. Caxu huá'a jamuan ji'ipite'en u sej caí naíjmi'i ji'ipi. Caxu ché'e siyen rijca í ruxána'acíre'e jíme'e. Caxu seajta taúra'acare'en tí tejámuata'aíjte'en í a'amua jetze tí aiirániineica. Caxu ché'e rahuaucha í tí a'ij pua'a een.

Seajta i'i, caxu tí'imuajche'e. Ja'atí tí ayén tí'imuajche'e, ayée pu che'atá na'a een u Dios jemi tíj a'íjna í ja'ati tí raná'amiche'e í tí caí Dios pú'een.

6 Pu'uri teja'uré'enejsin tí 'utévatzijsin í puaítzi huá'a japua í mej caí me'íjna jín ra'ará'astijre'e í Dios. Jé'ecan mú tirajpuaítzi muá'aju'un.

7 Seajta mú'een, ayée xu amuacaícan rijca'a nain jíme'e tí a'ij pua'a een, set'íj seúche'e rá'astejca'a nain tí ayén.

8 Ajta íjii, ayée pu ruxe'eve'e sej tí'icaúra'ari'i naíjmi'i tíj na'a tí ayén een: Caxu níniu'ucacu, ni caxu rújaaxiéevi'ira, ni caxu ruté'axi'i, ni caxu a'ij pua'a éene'en, ni caxu a'ij pua'a tihuá'ixaate'e huá'a jemi í teite. Caxu seajta a'ij pua'a tí'ixajta.

9 Caxu tí'iru'ixaate'e hua'itzi jíme'e seíj ajta seíj, a'iné xu'uri raatapuá'ajtaca'a se'íjna tí mí'ime'ecan tí ú'useijre'eca'a í a'amua jetze. Seajta nain mé úurieeni a'ij tí ye'í rijca'a a'íjna tí mí'ime'ecan.

10 Ari mú'een, xu'uri ti'ihuaújcheje se'íjna jíme'e tí ti'irf'een, tí tilijéjcua. Dios pu auj amuaajéjcuar'esin í a'amua tzajta'a sej si siyen éene'e xá'ara'ani tíj a'íjna tí amuaateájtuaa íiyen chaanaca japua, sej si nain jín ráamua'ati.

11 Ajta í Dios, capu jetzen ruxe'eve'e tí pua'a ja'atí Israél jetze ajtéme'ecan nusu tí pua'a i'i Griego pú'eene'en. Capu ajta jetzen ruxe'eve'e tí pua'a peri ra'ará'aste pe'íjna jíme'e mej mua'antisíjcheca'a á'a navij nusu pecaí. Capu amín a'ij tí pua'a a'imuá pé'eme'ecan, na'ari seij chuéjrala' japua pe'eche. Capu ajta a'ij íirini tí pua'a seica pej jemin tí'ivaire'e na'ari pej piyen tihuá'aijte'e í seica. Ayee pu'u, Círiistu'u pu xaa a'íin pú'een í tí ruxe'eve'e. Nain pu jín ra'ará'asten. Ajta a'íin pu huateáturaasin huá'a tzajta'a í rutaíttestemua'a a'u tí na'a mej mena'a a'uchéjme.

12 Ayee pu'u, Dios pu amua'antíhua'u. Xu'uri huaté'uu jemin, ajta a'íí pu amuá'ixe'eve'e. Sej si siyen huárini a'ij tí tiraavíjte'e. Setá'aj ahuaújcu'uvén seíj seajta seij. Setá'aj rí'i huá'acha'íí í seica, caxu á'ujtzaahuate'e, caxu seajta ruciinive'e. Setá'aj siyen te'utáviicua'i tí'ití tí a'ij tejá'amuaruure.

13 Setá'aj siyen rá'uviiicua'i seíj seajta seij. Setá'aj seajta tiu'utaúruuni'i tí pua'a seij rájaaxiejte'en í ruxí'ej tevi. A'iné tavástara'a pu ari mú'ejmi tiu'utá'uuni'iri'i, setá'aj siyen che'atá sena'a tiu'utaúruuni'i seíj seajta mi seij.

14 Ajta, í tí jaítze'e ruxe'eve'e caí máà niuucari, setá'aj siyen huaújxe'eve'en. A'ii pu a'íin

pú'een í sej jín avaújseijtare'en sej si seij sena'a teitejra'a pu'éene'en xá'ara'ani. Ajta, a'íí pu amuaanajmire'esin.

15 Ché'e Ciríistu'u amua'anpuá'ajte'en í a'amua tzajta'a sej si ru'ihuaamua'a xá'ara'ani temua'a naa. Ayee pu tejamaatajé í tavástara'a sej si siyen xí'epi'in éene'e seij ajta mi seij, a'iné naími'i xu ruseáxu'itare'en. Seajta siyen ti'ijtéujtzi'ire'en í Dios.

16 Setá'aj siyen tiú'umua'ati jeíhua se'íjna jíme'e í niuucari tí jíme'en raxa í Ciríistu'u sej si ráamua'aree a'ij sej tihuá'umua'aten í seica, a'ij sej ye'í rí'i mé titeumuámu'are'en sej si tihuá'a'ixaate'en nain e'ehuauritiéecan jíme'e. Seajta chuiicari xu jín tiraataateújtzi'ire'en í Dios. Ayee xu tiu'utáchuiica í ru tzajta'a se'íjna jíme'e chuiicari tí yu'uxari jetze me'ecan, nusu chuiicari tí Dios jetze raxa, na'ari tilítí tí rí'i amuaatámua'atziite í xiéjnu'ucare'ara'an í Dios.

17 Ayee pu'u, setíj sena'a tilixa, setíj sena'a ríci, setá'aj siyen huárini nain jíme'en niuucajtzé'en í tavástara'a a'íjna í Jesús. Setá'aj tiraataateújtzi'ire'en í Dios í tá'iya'upua jamuan í Ciríistu'u.

A'ij mej ye'í huárini í mej té'atzaahuate'e a'ímej jemi í teite

18 Mú'een, mi sej viíche'e, setá'aj ra'ará'astijre'en a'ímej jemi á'amuacinastemua'a, a'iné ayée pu tiraavíje'e í tavástara'a jemi.

19 Seajta mú'een, mi sej neiche, setá'aj rí'i tihuá'ajcha'íí xá'ara'ani temua'a naa a'ímej í sej huajá'uvilitin. Caxu a'ij tihuá'ajeve.

20 Seajta mú'een, mī sej hua'atáàtajmua'a, setá'aj siyen nain jín hua'ará'astijre'en matíj mena'a tejamuá'ixaate'en a'líime í ruvaújsimua'a, a'iné a'líi pu rí'i tiraatá'asin a'líjna í tavástara'a.

21 Seajta mú'een, mī sej huá'avausimua'a, caxu huápí'i hua'ajteá'axí'i a'límej í ruyaujmua'a mej mi caí a'ij pua'a té'ujmuajte.

22 Seajta mú'een, mī sej tí'ijti'ire'e, setá'aj nain jín ra'ará'astijre'en a'límej í mej tejá'amua'ajite'e. Setá'aj siyen tiu'umuári'en temua'a naa setíj sena'a tiraayí'iti a'iné mú'een xu rá'atzaahuate'e se'líjna í tavástara'a. Caxu raatapuá'ajta se'líjna jíme'e tí'ij caí mé'e já'ahua'a a'líjna í tí tejá'amua'ajite'e. Seica mú miyen ríci. Aj mú caj tí'imuarí'e tí pua'a a'líin tí tihuá'ajte'e tí huá'aseijra. Ayee mu'u ríci mej mi rí'i raatá'an.

23 Mí seajta mú'een, setíj sena'a ríci, setá'aj siyen che'atá sena'a tiu'umuári'en tzáahuati'ira'a jíme'e setíj tiraatévaire'enche'e se'líjna í tavástara'a. Caxu siyen sena'a tiu'umuári'en mej mi amuaaséij a'líime í teteca.

24 Xu'uri ramua'aree tí a'líin tavástara'a, a'líi pu ajta tejámuaatanájchite'esin í tí rujíimua'a. Aúche'e pu tejá'amuaci'íti a'líjna sej raamuá'íti, a'iné a'ii pu a'líin pú'een í sej tí'ijvaire'e a'líjna í tavástara'a tí ajta i'i Ciríistu'u.

25 Mí ajta, a'líin í tí a'ij pua'a ríci, ayée pu che'atá na'a a'ij pua'a tí'ijci'íti. Ruxí'ej pu tihuá'aruuren í Dios jemi, capu ja'atí jaítze'e rí'en caí í seij í jemin.

4

1 Seajta mú'een, mī sej tihuá'ajte'e, setá'aj tíhua'utapuaíve'en tíj na'a í tí ruxe'eve'e, tíj

na'a ti ayén tiraavíjte'e ti tihuá'aci'iti. Ayee xu huárini a'iné xu'uri ramua'aree ti sej ajta tejá'amua'aijte'e mú'ejmi. Júte'e pu é'eseijre'e a'jna.

Jíme'en i ti te'entipuá'ari, ajta i ti jíme'en ca'aníjra'a hua'utá'asin

² Setá'aj seuj rahuaviira í Dios jemi. Caxu a'ij ruaaca. Seajta mú'een, seúche'e tí'ijteujtzi'ire'e í Dios.

³ Seajta, setá'aj siyen seuj rahuaviira í Dios jemi itejmi jíme'e ti ij Dios ayén taataseíjrate'en a'ij ti ye'í ti'ití huáruuren tej ti tiyen tihuá'utá'ixaate'en í niuucari, tej ti te'íjna hua'utaseíjrate'en í Ciríistu'u, a'jna ti rú'avaata í Dios jemi. A'íj pu jín, nu'uri aiteánami'i.

⁴ Seuche'e xu seajta rahuaviira í Dios jemi neetzi jíme'e nej ni e'ehuauritiéecan jín tihuá'a'ixaate'en a'ij ti tiraavíjte'e nej niyen ríci.

⁵ Ayee xu rijca mú'een, caxu ché'e sena'a á'ujuhua'ane'en huá'a jamuan í mej caí té'atzaahuate'e, sino ayée xu'u rijca matíj teite í mej rí'i metíteumuámua'aree. Ja'anáj ti na'a ti i'iri'iri sej siyen huárini í ti i'i xí'epi'in, ayée xu'u rijca.

⁶ Setá'aj rí'i hua'atá'acare'en se'íjna jíme'e sej siyen tí'ixaxa'a, mej mi me'íjna jín ráamua'aree í sej caí ruciinive'e. Seajta siyen tihuá'a'ixaate'en mej mi huajíxin, mej mi ri'éene'e muá'ara'ani.

Jíme'en i ti te'entipuá'ari

⁷ Ajta a'íin í Tíquico a'íjna í ta'ihuaara'a í Ciríistu'u jemi, a'íi pu tejámuuatá'ixaate'esin nain a'ij ti tí'inevaire'e ineetzi. Jéihua nu raxí'eve'e nemíjna.

A'ii pu ari rí'i tináavaí ara'axcáacan jíme'e. Capu ja'anáj á'itzee. Ajta, naíjmi'i tu tí'ivaire'e í tavástara'a jemi.

8 A'íí j nu jín neraata'íti mú'ejmi jemi tí ij ayén tejámuaatá'ixaate'en a'ij tí tí'itavaire'e, tí ij rí'i jamuaatá'an.

9 Neajta nu jamuan raata'íti ne'íjna í Onésimo, í tí mú'ejmi jetze ajtéme'ecan. Jé'ecan tu teajta raxí'eve'e te'íjna í ta'ihuaara'a. Capu ajta ja'anáj á'itzee. A'íí mú nain jín tejámuaatá'ixaate'esin a'ij tí tí'iruure iiyecuí.

10 Majta me'ín í ta'ihuaamua'a, a'íí mú á'amuateujte'e, amuacaícan a'íjna í Aristarco tí ajta ayajna aiteánami'i nee jamuan, ajta a'íjna í Marcos, tí i'i neuseájra'an píríci a'íjna í Bernabé. Xu'uri ramua'aree a'ij sej ye'í huárini a'íjna jíme'e, tí jíme'en yee tí pua'a a'íin a'uré'enen mú'ejmi jemi a'íjna í Marcos, setá'aj ra'ancuré'evi'itin temua'a naa.

11 Ajta a'íin í Jesús, í tí ajta ayén ántehuaa tijín Justo, a'íí pu ajta á'amuateujte'e. A'íme í mej huaíca, a'ii mu'u a'íin pú'een í mej Israél jetze ajtéme'ecan, í mej miyen neetzi jetze té'ejtévaire'e tej tí tiyen tihua'utá'ixaate'en í teíte jíme'en í Dios tí tí'ajta íiyen chaanaca japua. Jé'ecan mú rí'i naatá'a ineetzi.

12 Ajtahua'a seíj pu á'amuateujte'e, a'íjna í Epafras. A'íí pu ajtéme'ecan mú'ejmi jetze, ajta pu ravaire'e a'íjna í Jesús tí i'i Ciríistu'u. Ja'anáj tí na'a pu tí'itese'e a'íjna jíme'e tí rahuavii í Dios jemi mú'ejmi jíme'e, sej si te'utáviicual'i, sej si caí tí'itíj jín auteáтурan, sej si seajta ra'ará'astijre'en nain jíme'e a'ij tí tí'ijxe'eve'e í Dios.

13 Ayee nu tejá'amua'ixaate'e ti ayén ti'ayajna. A'íjna í Epafras, jé'ecan pu tí'itese'e mú'ejmi jíme'e, ajta a'ímej jíme'e í mej me'uun a'uchéjme, a'ájna já'ahua'a Laodicea, majta í mej seíj jetze é'eche í chajta'a a'ájna Hierápolis.

14 A'íi mú majta á'amuateujte'e, a'íjna í Lucas, í ti tihuá'ahua'ate, í tej raxí'eve'e, ajta a'íjna í Demas.

15 Setá'aj siyen hua'utateújte'en neetzi jetze me'ecan a'ímej í ta'ihuaamua'a Laodicea mej a'uchéjme, seajta seíjna í Ninfas. Setá'aj seajta hua'utateújte'en a'ímej í mej e'etiújse'iri a'u ti é'eche í Ninfas.

16 Setíj seri ra'ujíjve seíjna i yu'uxari sej si naíjmi'i ráanamua, setá'aj siyen tiu'uta'íte mej mi hua'utánamuajriste'en a'ímej Laodicea mej é'eche. Ajta í seíj í yu'uxari, Laodicea ti é'eme'ecan, setá'aj seajta ra'ujíjve'en sej si seajta naíjmi'i ráanamua.

17 Seajta, setá'aj siyen tiraata'ixaate'en seíjna í Arquipo yee: “Rí'i pepu'u mú'ee, pej pi nain jín ra'ará'asten í tavástara'a ti tímuuaal'íjcate.”

18 Inee, i nej i'i Pablo, a'ij nu jetze já'amuateujte'e a'íjna i nej ra'uyú'uxaca'a nemuaajca'a jíme'e. Caxu yá'uhua'anán í nej aiteánami'i. Ché'e a'ij tejá'amuavaire'e. Ayee pu icu.

**I niuucari tì jejcua, tì ajta jime'en ra'axá
a'ijna i tavastara'a, i Ciriistu'u tì ji'i Jesús tì
tu'irájtuaa**

**New Testament in Cora, El Nayar Presidio De Los
Reyes; crn (MX:crn:Cora, El Nayar)**

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Cora, El Nayar

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Cora, Presidio de los Reyes [crn], Mexico

Copyright Information

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Cora, El Nayar

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

xx

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

10f6cd13-ea38-5c62-beee-25cf942ce3aa